

A9-0036/2023

20.2.2023

JELENTÉS

az EU és Örményország közötti kapcsolatokról
(2021/2230(INI))

Külügyi Bizottság

Előadó: Andrey Kovatchev

TARTALOM

	Oldal
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY	3
INFORMÁCIÓ AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL	21
AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁSA	22

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

az EU és Örményország közötti kapcsolatokról (2021/2230(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel az egyrészlől az Európai Unió, az Európai Atomenergia-közösség és tagállamaik, másrészlől az Örmény Köztársaság közötti, 2021. március 1-jén teljes körűen hatályba lépett átfogó és megerősített partnerségi megállapodásra¹ (CEPA),
- tekintettel a Bizottságnak és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének a „Jelentés az Örményországgal való partnerségi megállapodás végrehajtásáról” szlóló 2022. május 17-i közös szolgálati munkadokumentumára (SWD(2022)0154),
- tekintettel az Ilham Alijev elnök, Nikol Pasinján miniszterelnök, Emmanuel Macron elnök és Charles Michel elnök 2022. október 6-i négyoldalú találkozóját követő nyilatkozatra,
- tekintettel az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője 2020. november 19-i, az Európai Unió nevében Hegyi-Karabahról tett nyilatkozatára,
- tekintettel a Nemzetközi Bíróság Örményország és Azerbajdzsán közötti ügyekben hozott 2021. december 7-i végzéseire,
- tekintettel az emberi jogok európai egyezményére (a továbbiakban: EJEE),
- tekintettel az Emberi Jogok Európai Bíróságának (EJEB) a *Makuchyan és Minasyan kontra Azerbajdzsán és Magyarország* ügyben 2020. május 26-án hozott ítéletére (17247/13), amely 2020. október 12-én emelkedett jogerőre,
- tekintettel az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) minszki csoportja társelnökeinek tevékenységére,
- tekintettel a 2021. július 2-i, „Helyreállítás, reziliencia és reform: a keleti partnerség 2020 utáni időszakra vonatkozó prioritásai” című közös szolgálati munkadokumentumra (SWD(2021)0186),
- tekintettel a keleti partnerség 2021. évi mutatójára,
- tekintettel az Európa Tanács Rasszizmus és Intolerancia Elleni Európai Bizottságának (ECRI) jelentéseire, különösen az Örményországról szlóló, 2016. október 4-én közzétett negyedik országjelentésére, valamint az Örményországgal kapcsolatos ajánlások végrehajtásáról szlóló, 2019. szeptember 10-én közzétett következtetéseire,
- tekintettel az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének a Dél-Kaukázusban az LMBTI-

---

¹ HL L 23., 2018.1.26.

személyek jogainak állítólagos megsértéséről szóló, 2022. január 25-i 2418. sz. határozatára,

- tekintettel az Európa Tanács emberi jogi biztosának a 2018. szeptember 16. és 20. között Örményországban tett látogatását követő, 2019. január 29-én közzétett jelentésére,
- tekintettel a Bizottságnak és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének „A keleti partnerségre vonatkozó szakpolitika 2020 után: A reziliencia megerősítése – a mindenki számára előnyös keleti partnerség” című, 2020. március 18-i közös közleményére (JOIN(2020)0007),
- tekintettel a 2021. július 2-án közzétett gazdaságélénkítési és beruházási tervre,
- tekintettel a Bizottság Örményországgal kapcsolatos többéves indikatív programjára (2021–2027),
- tekintettel az EU–Örményország Partnerségi Tanács 2022. május 18-i ülésének eredményeire,
- tekintettel az EBESZ Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatala (ODIHR) választási megfigyelő küldöttségének 2021. október 27-i, a 2021. június 20-i örményországi előrehozott parlamenti választásokról szóló végleges jelentésére,
- tekintettel az Örményország civil társadalmával folytatott együttműködésre vonatkozó, a 2021–2027 közötti időszakra szóló uniós menetrendre,
- tekintettel az egyrészlől az Európai Unió, az Európai Atomenergia-közösség és tagállamaik, másrészlől az Örmény Köztársaság közötti átfogó és megerősített partnerségi megállapodásnak az Európai Unió nevében történő megkötéséről szóló tanácsi határozatra irányuló tervezetről szóló 2018. július 4-i állásfoglalására²,
- tekintettel a 2020. júniusi csúcstalálkozó előkészítéseként a Tanácshoz, a Bizottsághoz és a Bizottság alelnökéhez / az Unió kül- és biztonságpolitikai főképviselőjéhez intézett, a keleti partnerségre vonatkozó, 2020. június 19-i ajánlására³,
- tekintettel korábbi állásfoglalásaira, beleértve a 2012. szeptember 13-i, „Örményország: Ramil Safarov ügye” című állásfoglalást⁴, az örmény népirtás századik évfordulójáról szóló, 2015. április 15-i állásfoglalást⁵, az Örményország és Azerbajdzsán közötti legutóbbi konfliktust követő, hadifoglyokról szóló 2021. május 20-i állásfoglalást⁶, a kulturális örökség Hegyi-Karabahban történő lerombolásáról szóló, 2022. március 10-i állásfoglalást⁷, a keleti partnerség területén a biztonságról és a közös biztonság- és

---

² HL C 118., 2020.4.8., 43. o.

³ HL C 362., 2021.9.8., 114. o.

⁴ HL C 353E, 2013.12.3, 148. o.

⁵ HL C 328., 2016.9.6., 2. o.

⁶ HL C 15., 2022.1.12., 156. o.

⁷ HL C 347., 2022.9.9., 198. o.

védelempolitika szerepéről szóló 2022. június 8-i állásfoglalást⁸, az „A közös kül- és biztonságpolitika végrehajtása – 2022. évi éves jelentés” című 2023. január 18-i állásfoglalást⁹, a hegyi-karabahi blokádnak humanitárius következményeiről szóló 2023. január 19-i állásfoglalást¹⁰,

- tekintettel eljárási szabályzata 54. cikkére,
  - tekintettel a Külügyi Bizottság jelentésére (A9-0036/2023),
- A. mivel a hegyi-karabahi konfliktus – valamint Azerbajdzsán közelmúltbeli behatolása Örményország szuverén területére – több mint három évtizeden át több tízezer áldozatot követelt, hatalmas pusztítást eredményezett és a konfliktus következtében több százezer ember hagyta el lakóhelyét; mivel a hegyi-karabahi konfliktust még nem sikerült megoldani;
- B. mivel a becslések szerint még mindig mintegy 4 500 azerbajdzsáni és örmény eltűnt személyt és több százezer olyan személyt tartanak számon, akik az 1990-es években az első hegyi-karabahi konfliktus miatt kényszerültek elhagyni a lakóhelyüket;
- C. mivel a 2020. november 9-i tűzszüneti nyilatkozat szerint a felek kötelezettséget vállaltak arra, hogy az azon a napon fennálló pozícióikban maradnak, kicserélik a hadifoglyokat és más fogvatartottakat, és feloldják a régió valamennyi lezárt gazdasági és közlekedési összeköttetését;
- D. mivel az Azerbajdzsán által 2020-ban indított 44 napos háborút követően tett 2020. november 9-i háromoldalú nyilatkozatot nem hajtották végre teljes mértékben, és a tűzszünetet továbbra is ismételten megsértik, ami újabb áldozatokat követelt; mivel a 44 napos háború 3 825 halálos áldozatot követelt az örmény oldalon, és még mindig 203 eltűnt embert tartanak számon, akik között civilek is vannak;
- E. mivel 2022 szeptemberében Azerbajdzsán három örmény tartományt támadott meg: Gegharkunik, Syunik és Vayots Dzor tartományokat; mivel az örmény hatóságok arról számoltak be, hogy a támadás eredményeként 220 km²-t elfoglaltak Örményország szuverén területéből, hogy ennek eredményeként 201 ember – katonák és civilek egyaránt – vesztette életét, és 27 embert továbbra is eltűntként tartanak számon;
- F. mivel az örmény hatóságok becslése szerint a civil célpontok és infrastruktúra bombázása 36 közösséget és települést, 192 házat, két iskolát, egy egészségügyi központot, három vendégházat, valamint áramellátó vezetékeket és csővezetékeket érintett; mivel ez Örményország területi integritásának és a civil infrastruktúra célba vételét tiltó nemzetközi jogi normáknak az egyértelmű megsértését jelenti;
- G. mivel az azerbajdzsáni hatóságok által tett, az Örmény Köztársaság területét ősi azerbajdzsáni területként említő, és erőszak használatával fenyegetőző, aggasztó nyilatkozatokat azeri katonai akciók követik; mivel 2022 decembere óta blokkolják az

---

⁸ HL C 493., 2022.12.27., 70. o.

⁹ Elfogadott szövegek, P9_TA(2023)0009.

¹⁰ Elfogadott szövegek, P9_TA(2023)0012.

Örményország és Hegyi-Karabah közötti polgári forgalmat a Lachin-folyosón, ami negatív hatással van az élelmiszerek és más alapvető áruk és szolgáltatások a régióba történő szállítására;

- H. mivel az EJEB 2022. szeptember 16-i határozata szerint a 2020. szeptember 29-i ideiglenes intézkedése, amely felszólítja a feleket, hogy teljesítsék az Európa Tanács emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezménye szerinti kötelezettségeiket, többek között a hadifoglyok tekintetében, továbbra is hatályban van, és alkalmazandó a szóban forgó eseményekre;
- I. mivel hiteles jelentések – többek között videofelvételek – állnak rendelkezésre arról, hogy az örmény hadifoglyokat és más fogvatartottakat bírósági eljárás nélkül kivégzik, erőszakosan eltüntetik és a halottakat megszenteltlenítik; mivel a Nemzetközi Bíróság (ICJ) 2021. december 7-én elrendelte, és 2022. október 12-én megerősítette, hogy Azerbajdzsán köteles „megvédeni a 2020-as konfliktus során elfogott és fogva tartott személyeket az erőszaktól és a testi sértéstől, valamint köteles biztosítani a törvény előtti biztonságukat és egyenlőségüket”; mivel videofelvételek is megjelentek a 2020-as háború során az azeriek ellen elkövetett állítólagos háborús bűncselekményekről;
- J. mivel annak ellenére, hogy az azerbajdzsáni hatóságok szabadon engedtek néhány örmény hadifoglyot, még mindig ismeretlen számban tartanak fogva Azerbajdzsánban katonákat és civileket ismeretlen körülmények között;
- K. mivel az EU elkötelezett a biztonságos, stabil, békés és virágzó dél-kaukázusi régió előmozdítása mellett, amely a régióban élő valamennyi ember javát szolgálja, és mivel az EU kész arra, hogy becsületes közvetítőként és megbízható partnerként aktív szerepet vállaljon a fenntartható békerendezés közvetítésében;
- L. mivel az EU támogatja valamennyi megoldatlan regionális konfliktus diplomáciai eszközök révén történő, békés megoldását;
- M. mivel az Alijev elnök, Pashinyan miniszterelnök, Macron elnök és Michel elnök 2022. október 6-i, Prágában tartott négyoldalú találkozóját követően az EU 2022. október 20-án ideiglenes uniós megfigyelői kapacitást telepített az azerbajdzsáni nemzetközi határ örmény oldalán a régió helyzetének megfigyelése, elemzése és az arról való beszámolás céljából, ami 2022. december 19-ig működött; mivel 2023. január 23-án az EU ügy határozott, hogy polgári missziót hoz létre Örményországban;
- N. mivel Örményország és Azerbajdzsán javaslatokat tett az államközi kapcsolataikat szabályozó békeszerződés feltételeire vonatkozóan; mivel az országok politikai vezetői a közelmúltban megállapodtak abban, hogy fokozzák a szövegtervezet kidolgozására irányuló érdemi munkát;
- O. mivel a Hegyi-Karabahban és annak környékén 2020-ban kialakult konfliktus megrázta az örmény társadalmat, és mély politikai válságba sodorta az országot; mivel az ország ezt követően 2021-ben gyors parlamenti választásokat tartott; mivel a választási kampány láthatóvá tette az ország mélységes megosztottságát, ami a durva retorikában is tükröződött; mivel a választási eredmény nem csökkentette a politikai feszültségeket, amelyeket tovább erősítettek az Örményország előtt álló biztonsági kihívások;

- P. mivel az Örményország és Azerbajdzsán közötti kapcsolatok fenntartható normalizálása megköveteli az erőszak beszüntetését, a konfliktus valamennyi kiváltó okának kezelését, különösen Hegyi-Karabah örmény lakossága jogainak és biztonságának garantálását, valamint az Örményország és Azerbajdzsán között létrejött valamennyi megállapodás maradéktalan végrehajtását a kétoldalú kapcsolatok és a tágabb régió egésze hosszú távú stabilitásának biztosítása érdekében; mivel ez a cél csak akkor érhető el, ha Örményország és Azerbajdzsán hatóságai garantálni tudják a békés együttélést és a kisebbségi jogok tiszteletben tartását;
- Q. mivel az Örményország és Azerbajdzsán közötti fegyveres konfliktusok katasztrofális hatással voltak az egész régió kulturális, vallási és történelmi örökségére;
- R. mivel a Nemzetközi Bíróság 2021. december 7-i végzésében, amely arra kötelezte Azerbajdzsánt, hogy előzze meg és büntesse meg az örmény kulturális örökséget érintő vandalizmust és megszenstegtelenítő cselekményeket, súlyos állításokat fogalmaztak meg azzal kapcsolatban, hogy az azerbajdzsáni hatóságok részt vettek Hegyi-Karabah temetőinek, templomainak és történelmi műemlékeinek lerombolásában;
- S. mivel az EU és Örményország kapcsolatai többek között a demokrácia, a jogállamiság, az emberi jogok és az alapvető szabadságok közös értékein alapulnak, illetve azon a közös érdeken, hogy Örményország szerepet vállaljon a gazdasági és politikai reformokban, valamint a regionális együttműködésben, többek között a keleti partnerség keretében; mivel az Unió végső célja Örményország reformfolyamatának támogatása kell, hogy legyen;
- T. mivel az emberi jogok és alapvető szabadságok védelme – többek között az ENSZ Alapokmányának, az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának és az emberi jogok európai egyezményének tiszteletben tartása révén – a CEPA kulcsfontosságú eleme;
- U. mivel az emberijog-védők, az aktivisták és a független civil társadalmi szervezetek gyakran a korábbi örmény rezsimekhez kapcsolódó jobboldali csoportok általi online gyűlöletbeszéddel, lejárató kampányokkal és támadásokkal szembesülnek; mivel az ország társadalmáért és demokratikus reformjaiért végzett munkájuk nem részesül védelemben és elismerésben, különösen az emberi jogok, a demokrácia és a jogállamiság előmozdítása terén;
- V. mivel 2022. október 20-án este egy 16 és 21 éves fiatal meleg pár kettős öngyilkosságot követett el az örmény társadalomban tapasztalható mindent átható megkülönböztetés miatt, amit a kormány évek óta tartó, a megkülönböztetésmentességre és az egyenlőségre vonatkozó kezdeményezések terén mutatott tétlensége tett lehetővé; mivel a gyűlöletbeszéd ezt követően büntetlenül terjedt a közösségi médiában és az üzenetküldő alkalmazásokban, ami tovább szítja az LMBTIQ-személyekkel szembeni diszkriminációt; mivel a közelmúltban támadásokra került sor a közösségi médiában a „Right Side”, a transznemű emberi jogokat védelmező nem kormányzati szervezet ellen; mivel a támadók hamis információkat terjesztettek, gyűlöletet keltettek és több alkalommal halálosan megfenyegették annak alapítóját, Lilit Martirosyant, a transzneműek emberi jogainak védelmezőjét; mivel 2022 nyara óta többször is történtek erőszakos támadások transznemű nők ellen, beleértve egy 2022 júliusában Jerevánban végrehajtott támadást, amit az elkövető élőben közvetített a közösségi médiában, ahol

dicsérték tettét;

- W. mivel Örményországban az LMBTQI-személyek emberi jogait a legjobb esetben is elutasítják, és a legrosszabb esetben a kormány és az állami intézmények aktívan küzdenek e jogok érvényesítése ellen; mivel a leszbikusok, melegek, biszexuálisok, transzneműek és interszexuálisok Európai Szövetségének 2022. évi szivárványtérképe és mutatója szerint Örményországban tapasztalhatók a legsúlyosabb hiányosságok az LMBTIQ embereket védő jogszabályok és politikák terén, és hogy e tekintetben az Európa Tanács valamennyi országa közül ez a harmadik legrosszabb ország, amely az Oroszországi Föderációhoz kötődik;
- X. mivel 2022-ben az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlése állásfoglalást fogadott el az LMBTI-személyek jogainak a Dél-Kaukázusban történt megsértéséről, és többször felszólította a hatóságokat, hogy e jogsértések kezelése érdekében reformálják meg a jogszabályokat; mivel az ajánlások az ECRI 2016. évi megállapításait tükrözik; mivel 2019-ben az ECRI már arra a következtetésre jutott, hogy ajánlásait nem vették kellőképpen figyelembe, és hogy az új büntető törvénykönyv vonatkozó rendelkezéseinek egyikét sem fogadták el; mivel riasztó, hogy a kormány nem reagál a nemzetközi szervek ajánlásaira;
- Y. mivel az EJEB a 71367/12. és 72961/12. sz. ügyben hozott ítéletében (*Oganezova kontra Örményország*) elismerte, hogy büntetőjogi intézkedésekre van szükség a gyűlöletbeszéd tekintetében, különös tekintettel a szexuális irányultság és a szexuális élet elleni gyűlöletbeszédre; mivel a nemzeti jog jelenleg tiltja a gyűlöletbeszédet, a szexuális irányultság és a nemi identitás azonban az érintett nemzetközi szervek erre vonatkozó ajánlásai ellenére továbbra sem szerepel a bűncselekmény áldozatainak jellemzői között;
- Z. mivel Örményország 16 pontos javulást ért el a Transparency International korrupcióérzeléskési indexében a 2016 és 2021 közötti öt évben;
- AA. mivel Örményországban jelentősen fejlődött a demokrácia és pozitív lépéseket tettek a korrupció felszámolása ellen, de 2021-ben a világjárvány és a Hegyi-Karabahban kiújult konfliktus által kiváltott politikai és gazdasági válság nyomán az ígért korrupcióellenes és igazságügyi reformok lelassultak;
- AB. mivel az Economist Intelligence Unit 2021. évi demokrácia-indexe és a Riporterek Határok Nélkül 2022. évi sajtószabadság-indexe alapján Örményország a szomszédságban vezető szerepet tölt be;
- AC. mivel Örményországnak a rangsorban elfoglalt helyzete a Világbank „Women, Business and Law 2022” című jelentésében, a Global Startup Ecosystem Index Report 2022, és a Világgazdasági Fórum utazásról és a turizmus versenyképességéről szóló 2021. évi jelentésében (Travel and Tourism Competitiveness Report 2021) javult;
- AD. mivel Örményország előrébb került a keleti partnerség civil társadalmi fórumának 2020-2021. évi mutatója szerinti rangsorban, és a demokrácia és a jó kormányzás tekintetében az első helyre került; mivel Örményország pozitív értékelést kapott a Freedom House „Nations in transit” című, 2022. évi jelentésében;

- AE. mivel Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja negatív hatással volt a dél-kaukázusi régióra, és tovább bonyolította a régió biztonsági helyzetét;
- AF. mivel az Örményország biztonságának garantálására irányuló állítólagos orosz hajlandóság nem bizonyult valósnak, amit az is bizonyít, hogy a folyamatos azerbajdzsáni támadásokra még annak fényében sem reagáltak, hogy Örményország megpróbált a Kollektív Biztonsági Szerződés Szervezetéhez (CSTO) fordulni; mivel az örmény demokratikus pártok és a civil társadalom elkezdte megkérdőjelezni az ország CSTO-tagságát; mivel a régióban állomásozó orosz békefenntartók nem voltak hajlandók és nem is voltak képesek megakadályozni az Azerbajdzsán által indított további támadásokat, és jelenlétük folyamatosan csökken, különösen Oroszország Ukrajna elleni, jogellenes agressziós háborújának kezdete után;
- AG. mivel Örményország a szomszédos országokból, különösen az orosz médiából érkező félretájékoztatók célpontja, mivel az örmény hírszolgálatok a hírforrások és hírügynökségek tekintetében többnyire Oroszországra támaszkodnak;
- AH. mivel Örményország az azerbajdzsáni információk műveletek célpontja, különösen a közösségi média felhasználóinak zaklatása és hamis információk terjesztése céljából;

Konfliktusmegoldás és az Örményország és Azerbajdzsán közötti kapcsolatok normalizálása

1. úgy véli, hogy az évek során hatalmas szenvedést és pusztítást okozó, Örményország és Azerbajdzsán közötti hegyi-karabahi fegyveres konfliktus jelentős mértékben akadályozza a teljes dél-kaukázusi régió társadalmi-gazdasági fejlődését és stabilitását; meggyőződése, hogy Örményország és Azerbajdzsán közötti tartós és fenntartható béke nem érhető el katonai eszközökkel és erőszakkal való fenyegetéssel, hanem átfogó politikai rendezést igényel a nemzetközi joggal összhangban, beleértve az ENSZ Alapokmányában, az EBESZ 1975. évi Helsink-i Záróokmányában foglalt elveket, nevezetesen az erőszak alkalmazásának mellőzését, a területi integritást, valamint a népek egyenlő jogait és önrendelkezését, továbbá az EBESZ minszki csoportjának 2009. évi alapelveit és a két fél között létrejött valamennyi megállapodást, köztük az 1991. évi Alma Atai nyilatkozatot;
2. megerősíti, hogy ahhoz, hogy hatékony legyen, egy átfogó békeszerződésnek olyan rendelkezéseket kell tartalmaznia, amelyek garantálják az örmény szuverén terület integritását, a Hegyi-Karabahban és más, konfliktus sújtotta területeken élő örmény lakosság jogait és biztonságát, valamint a menekültek és a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek azonnali és biztonságos hazatérését; emlékeztet arra, hogy a konfliktus kiváltó oka, azaz a Hegyi-Karabah örmény lakosságának helyzete és biztonsága, valamint a korábban autonóm régió státusza továbbra is megoldatlan; felszólítja a nemzetközi közösséget, hogy továbbra is foglalkozzon ezzel az egész régió stabilitását és biztonságát érintő konfliktussal;
3. határozottan elítéli Azerbajdzsán 2022 szeptemberi, Örményország szuverén területén több helyszín ellen végrehajtott nagyszabású katonai agresszióját, amely a tűzszünet súlyos megsértését jelentette, és ellentmondott a korábbi kötelezettségvállalásoknak, beleértve az EU közvetítésével folytatott tárgyalások részeként vállaltakat is; elítéli a 2021 májusa óta Örményország nemzetközileg elismert területére irányuló katonai behatolásokat; emlékeztet arra, hogy ez az Örmény Köztársaság területi integritásának

2021 májusában és novemberében bejelentett megsértését követően történt; sürgeti az összes haderő visszaterését a 2020. november 9-én elfoglalt állásokba, és hangsúlyozza, hogy a legutóbbi szeptemberi agresszióknak nincs közvetlen köze a Hegyi-Karabah körüli hosszú ideje tartó konfliktushoz; megismétli, hogy Örményország területi integritását a nemzetközi joggal és az ENSZ Alapokmányával összhangban teljes mértékben tiszteletben kell tartani, és ezért felszólítja az azerbajdzsáni hatóságokat, hogy haladéktalanul vonuljanak ki Örményország területének minden részéből, és bocsássák szabadon az ellenőrzésük alá tartozó hadifoglyokat; sürgeti az EU-t, hogy aktívabban vegyen részt az Örményország és Azerbajdzsán közötti konfliktus rendezésében; hangsúlyozza, hogy mindkét félnek tiszteletben kell tartania a területi integritás elvét, ami a régió békéje szempontjából kulcsfontosságú;

4. elítéli a Lachin-folyosó blokádját; sürgeti Azerbajdzsánt, hogy a 2020. november 9-i háromoldalú nyilatkozatban foglaltaknak megfelelően számolja fel azokat az akadályokat, amelyek gátolnák az említett folyosó mentén a mozgás szabadságát és biztonságát; felhívja Örményországot és Azerbajdzsánt, hogy az összes érintett féllel folytatott párbeszéd és konzultáció révén foglalkozzanak a Lachin-folyosó működésével kapcsolatos valamennyi aggállal;
5. sajnálatát fejezi ki a jelentős emberveszteségek, károk és pusztítások miatt; megjegyzi különösen, hogy a 2022 szeptemberi támadás közel 300 halálos áldozatot követelt, köztük 210 örmény katona és civil életét, és hogy az örmény ombudsmani hivatal szerint legalább 7 600 civil telepítettek ki Vajoc Dzor, Szjunik és Gegharkunik örmény tartományokból;
6. felhívja Örményországot és Azerbajdzsánt, hogy minden tekintetben maradéktalanul hajtsák végre a 2020. november 9-i háromoldalú tűzszüneti nyilatkozatban foglaltakat, valamint elítéli Azerbajdzsánt a tűzszünet rendszeres megsértéséért; hangsúlyozza, hogy elő kell mozdítani a jövőbeli békeszerződésről szóló megbeszéléseket, foglalkozni kell a konfliktus kiváltó okaival, és tartózkodni kell minden olyan lépéstől, amely további eskalációhoz vezethet; emlékeztet arra, hogy a 2020. november 9-i tűzszüneti nyilatkozat 9. cikkének végrehajtása nem lehet ellentétes az Örmény Köztársaság területi integritásával és szuverenitásával;
7. felhívja mindkét felet, hogy sürgősen hajtsák végre a lakosságaik békés együttélésére való felkészítéséhez szükséges intézkedéseket, beleértve az emberek közötti kapcsolatokat erősítő intézkedéseket is; hangsúlyozza annak sürgős szükségességét, hogy mindkét fél, és különösen az azerbajdzsáni hatóságok tartózkodjanak minden olyan ellenséges retorikától vagy fellépéstől, amely gyűlöletre vagy nyílt erőszakra való felbujtásnak vagy a büntetlenség támogatásának tekinthető, vagy amely alááshatja a bizalomhoz, a megbékéléshez, az együttműködéshez és a fenntartható békéhez vezető légkör kialakítására és előmozdítására irányuló erőfeszítéseket; hangsúlyozza, hogy sürgősen fokozott és hiteles bizalomépítő intézkedésekre van szükség a polarizáció, a bizalomhiány, a gyűlöletbeszéd és más lázító retorika hosszú távú problémájának ellensúlyozása érdekében;
8. felszólítja Örményországot és Azerbajdzsánt, hogy a tartós béke és megbékélés elérése, valamint mindkét fél szenvedésének elismerése érdekében bizalomépítő lépésként hozzanak létre egy átmeneti igazságszolgáltatási mechanizmust, amely felhatalmazással

rendelkezik az eltűnt személyek sorsának megállapítására, a hadifoglyok hazatelepítésére és arra, hogy foglalkozzon a történelmi igazságoknak az 1988-ban kezdődött fegyveres konfliktus során történt események tényszerű értékelésén alapuló feltárásával; javasolja, hogy a tudományos közösség tagjait, a független újságírókat és a civil társadalmi aktivistákat mindkét oldalról vonják be ebbe a mechanizmusba; javasolja, hogy az EU más szervekkel, például az ENSZ-szel, az Európa Tanáccsal és más érintett nemzetközi szervezetekkel együttműködve támogassa és segítse elő ezt a munkát;

9. emlékeztet arra, hogy az EU-nak a 2020-as háború során és közvetlenül azt követően mutatott passzív hozzáállása lehetőséget adott más regionális szereplőknek, például Oroszországnak, Iránnak és Törökországnak arra, hogy befolyást szerezzenek a régióban; kiemeli, hogy egy aktívabb európai megelőző diplomácia hozzájárulhatott volna e kimenet megelőzéséhez; ezért határozottan támogatja az Európai Tanács elnökének, Charles Michelnek a kezdeményezését arra irányulóan, hogy összehívják az Örményország és Azerbajdzsán vezetői közötti kétoldalú találkozókat, és azok során közvetítőként lépjenek fel, illetve ösztönzi az EU dél-kaukázusi és grúziai válsággal foglalkozó különleges képviselőjének helyszínen végzett munkáját; kiemeli az EU folyamatos szoros szerepvállalásának és az EU által vezetett közvetítési formának fontosságát a további támadások megelőzése és a konfliktus békés rendezése érdekében;
10. felhívja a Bizottság alelnökét/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviseletjét és az Európai Külügyi Szolgálatot (EKSZ), hogy fokozzák a konfliktus békés rendezésének újjáélesztésére és a békés rendezéshez való hatékony hozzájárulásra irányuló erőfeszítéseket, többek között a stabilizáció, a konfliktus utáni helyreállítás, az újjáépítés és a bizalomépítő intézkedések támogatása révén;
11. sürgeti mindkét ország kormányát, hogy teljes mértékben vegyenek részt egy olyan átfogó és kölcsönösen elfogadható békeszerződés kidolgozásában, amely foglalkozik a Hegyi-Karabahban élő örmény lakosság biztonságával, a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek és menekültek visszatérésével, valamint a kulturális, vallási és történelmi örökség védelmével; üdvözli e tekintetben mindkét ország külügyminisztereinek 2022. szeptember 30-án Genfben és 2022. november 8-án Washingtonban tartott találkozóját;
12. üdvözli a határok kijelöléséért felelős azerbajdzsáni és örmény bizottságok létrehozását, és tudomásul veszi a határok kijelölésének folyamatáról folytatott kezdeti megbeszéléseket; üdvözli a határok kijelöléséért felelős bizottságok 2022. november 3-án Brüsszelben tartott harmadik ülését, és sürgeti az EU-t, hogy szorosan kövesse nyomon ezt a folyamatot; felszólítja mindkét felet, hogy a lehető leghamarabb fejezzék be a határok kijelölésének folyamatát, és írják alá a békeszerződést, valamint működjenek együtt az aknamentesítés befejezése érdekében;
13. üdvözli az Alijev elnök, Pashinyan miniszterelnök, Macron elnök és Charles Michel elnök 2022. október 6-i, az Európai Politikai Közösség prágai ülése keretében tartott négyoldalú találkozóján elért megállapodást, amelynek értelmében az Azerbajdzsánnal közös határ örmény oldalán két hónapos időszakra 40 megfigyelő szakértőből álló uniós polgári missziót indítanak a bizalomépítésnek a tűzszünet betartásának nyomon követése révén történő támogatása és a határbizottságok munkájának támogatása

érdekében;

14. üdvözli az Európai Unió közös biztonság- és védelempolitika keretében Örményországban működő polgári missziójának létrehozását, amelynek célja, hogy hozzájáruljon a régió biztonságának növeléséhez azáltal, hogy csökkenti az örményországi konfliktus sújtotta és határ menti területeken történt incidensek számát, csökkenti az ilyen területeken élő lakosságot érintő kockázatok szintjét, és ezáltal hozzájárul az Örményország és Azerbajdzsán közötti kapcsolatok helyi normalizálásához, ugyanakkor növeli az EU láthatóságát a régióban; üdvözli Örményország hajlandóságát arra, hogy megkönnyítse a közelgő misszió jelenlétét a területén, és felszólítja Azerbajdzsánt, hogy szintén engedélyezze az uniós misszió jelenlétét a határ azerbajdzsáni oldalán; kéri, hogy a hitelesség, a méltányosság és a fenntarthatóság biztosítása érdekében az EU és/vagy az EBESZ nemzetközi szinten támogassa a határkijelölési folyamatot;
15. megismétli, hogy meg kell állapodni Azerbajdzsán nyugati régiói és a Nahicseván Autonóm Köztársaság közötti, Örményország területi integritását nem sértő szállításról és kommunikációról, és azt békés eszközökkel végre kell hajtani; ragaszkodik ahhoz, hogy az ezen az útvonalon történő áruszállítás módozatairól Örményországnak és Azerbajdzsánnak kétoldalúan kell megállapodnia; megjegyzi, hogy a regionális közlekedési és távközlési összeköttetések előtt álló akadályok felszámolása az egész dél-kaukázusi régióban komoly lehetőséget jelent majd a társadalmi-gazdasági fejlődés szempontjából;
16. üdvözli az EU által a konfliktus sújtotta lakosság számára küldött humanitárius támogatást Hegyi-Karabahban és környékén, valamint a konfliktus által érintett területeken a humanitárius aknamentesítéshez nyújtott támogatásban betöltött vezető szerepét; felhívja a Bizottságot, hogy biztosítson további finanszírozást és támogatást az aknamentesítésre irányuló erőfeszítésekhez, beleértve a felszerelést, a képzést és a kockázatokkal kapcsolatos felvilágosítást; további aknamentesítési együttműködésre szólít fel az uniós tagállamok és a nem kormányzati szervezetek szakértőivel;
17. felhívja a Bizottságot, hogy a fenntartható és békés együttélés megalapozása érdekében növelje meg az EU segítségnyújtását az arra rászorulóknak részére, könnyítse meg az ambiciózusabb bizalomépítő intézkedések végrehajtását, és mozdítsa elő a vallások és etnikumok közötti párbeszédet, védje a kisebbségi jogokat és erősítse a polgárok közötti személyes kapcsolatokat; felszólít arra, hogy találjanak kölcsönösen elfogadható megoldásokat a lakóhelyüket elhagyni kényszerült emberek biztonságos visszatérésére;
18. megjegyzi, hogy Oroszország Ukrajna elleni agressziója számos kihívást teremtett Örményország számára a biztonság és a gazdasági fejlődés tekintetében, és jelentős társadalmi következményekkel is jár mind az orosz állampolgárok országba való tömeges érkezése, mind pedig az Oroszországgal szembeni nemzetközi szankcióknak az örmény gazdaságra gyakorolt közvetett hatása miatt; felhívja az EU-t, hogy segítse Örményországot e fejlemények gazdasági és társadalmi következményeinek enyhítésében;
19. javasolja egy ideiglenes nemzetközi garancia mechanizmus létrehozását az örmény lakosság és a Hegyi-Karabahba visszatérők biztonsága és védelme érdekében;

20. kiemeli a nemzetközi közvetítés fontosságát, tekintettel a felek közötti jelentős hatalmi egyensúlyhiányra, valamint arra, hogy az EU ebben az összefüggésben különösen fontos szerepet játszik a tisztességes megállapodás biztosításában és a hegyi-karabahi lakosság jogainak védelmében;
21. kéri, hogy biztosítsanak hozzáférést a nemzetközi humanitárius szervezetek számára Hegyi-Karabahhoz, különösen az ENSZ számára, és emlékeztet arra, hogy jelenleg csak a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottsága léphet be a régióba, ami nem elegendő az ott élő lakosság körülményeinek és szükségleteinek pontos felméréséhez;
22. aggodalmát fejezi ki az úgynevezett orosz „békefenntartók” jelenléte és lehetséges hatásuk miatt a dél-kaukázusi politikai fejleményekre és a régió reformprogramjának jövőjére;
23. megjegyzi, hogy mivel az orosz erők békefenntartó mandátuma három év múlva lejár, új békefenntartó jelenléteket kell biztosítani a helyszínen, és hangsúlyozza annak szükségességét, hogy ez egy nemzetközi békefenntartó misszió legyen;
24. továbbra is komoly aggodalmának ad hangot a konfliktus alatt és után fogva tartott és Azerbajdzsán által továbbra is illegálisan fogva tartott örmény hadifoglyok és polgári személyek sorsa miatt; üdvözli néhányuk szabadon bocsátását; elítéli a 33 megerősített hadifogoly és civil személy elítélését és folyamatos fogva tartását; hangsúlyozza, hogy bebörtönzésük ellentétes a nemzetközi közösség – többek között a Parlament – arra irányuló valamennyi felhívásával, hogy bocsássák szabadon az összes, még fogva tartott hadifoglyot és civil foglyot; hangsúlyozza, hogy Örményország és Azerbajdzsán egyaránt részes fele a hadifoglyokkal való bánásmódról szóló III. genfi egyezménynek, amely kimondja, hogy a hadifoglyokkal mindenkor emberségesen kell bánni és őket az aktív harci cselekmények beszüntetése után haladéktalanul szabadon kell engedni és haza kell szállítani; sajnálja azonban, hogy a 2020-as háborúval kapcsolatban továbbra sem ismeretes több mint 200 örmény, köztük 20 civil sorsa és holléte; megjegyzi, hogy az ENSZ erőszakos eltűntetésekkel vagy nem önkéntes eltűnésekkel foglalkozó munkacsoportja eljárásokat indított, és tájékoztatást kért Azerbajdzsántól legalább 18 eltűnt személlyel kapcsolatban; arra kér minden felet, hogy tisztázzák az eltűnt személyek sorsát és hollétét, és kezeljék méltósággal a holttesteket; ismételten követeli a még fogva tartott személyek azonnali és feltétel nélküli szabadon bocsátását, beleértve azokat is, akiket a közelmúltbeli katonai összecsapások során fogtak el, továbbá azt, hogy a nemzetközi humanitárius joggal összhangban bánjanak velük;
25. a lehető leghatározottabban elítéli, hogy az azerbajdzsáni fegyveres erők 2022 szeptemberében örmény katonákat, köztük nőket és nyolc fegyvertelen örmény hadifoglyot kínoztak, csonkítottak és gyilkoltak meg; elítéli, hogy az elkövetők lefilmezték ezeket a szörnyű tetteket, és maguk tették közzé a közösségi médiában; tudomásul veszi az emberi jogi csoportok jelentéseit, különösen a Human Rights Watch jelentését, amely ezt a cselekményt háborús bűncselekménynek minősíti; teljes körű, független és pártatlan kivizsgálást szorgalmaz, hogy azonosítani lehessen a felelősöket, és felelősségre lehessen vonni őket tetteikért;
26. elítéli a kínzás és az erőszakos eltűntetések minden esetét, valamint a holttestek bántalmazását és meggyalázását; követeli, hogy az azerbajdzsáni hatóságok biztosítsák,

hogy a katonai ügyészség által 2022. október 2-án indított vizsgálat átlátható és hatékony legyen, és eredményezze a felelős katonák és parancsnokok felelősségre vonását; ezzel összefüggésben megjegyzi, hogy eddig semmilyen információt nem bocsátottak rendelkezésre ezzel kapcsolatban; ugyanakkor felhívja az örmény nyomozó hatóságokat, hogy folytassák a háborús bűncselekményeknek állítólagosan kitett azerbajdzsáni katonákról készült 2020. évi felvételének kivizsgálását, és azonosítsák az elkövetőket, és vonják felelősségre őket;

27. kitarthat, hogy mindkét államnak nemzetközi kötelezettsége, hogy független, gyors, nyilvános és hatékony vizsgálatokat folytasson, továbbá a genfi egyezmények súlyos megsértésére és a nemzetközi jog egyéb megsértésére, valamint a háborús bűncselekményekre vonatkozó minden hiteles állítás esetén büntetőeljárást indítson a felelősök felelősségre vonása és az áldozatok kárpótlása érdekében;
28. elítéli az örmény és azerbajdzsáni kulturális, vallási és történelmi örökség a hegyi-karabahi konfliktus kezdete óta tartó pusztítását; sürgeti Azerbajdzsánt és Örményországot, hogy tartózkodjanak a régió kulturális, vallási vagy történelmi öröksége eredetének további pusztításától, elhanyagolásától vagy megváltoztatásától, és ehelyett törekedjenek e gazdag sokszínűség megőrzésére, védelmére és előmozdítására; elszámoltathatóságot szorgalmaz az ilyen intézkedések tekintetében; hangsúlyozza, hogy a kulturális örökség lerombolása növeli az országok közötti feszültséget és gyűlöletet, hozzájárul a régió destabilizálásához, ezáltal pedig aláássa a közelmúltban folytatott kétoldalú tárgyalások erőfeszítéseit; felszólít a károsodott területek helyreállítására az ENSZ Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezetének (UNESCO) normáival és jelzéseivel összhangban, valamint a nemzetközi közösség nagyobb mértékű részvételére a régió kulturális és vallási örökségének védelmében; sajnálja, hogy az UNESCO missziója még a 2020. november 9-i tűzszüneti nyilatkozat aláírása óta eltelt két év után sem tudott az érintett térségekbe látogatni; felhívja Örményországot és Azerbajdzsánt, hogy teljes mértékben működjenek együtt az UNESCO-val és sürgősen engedélyezzék és könnyítsék meg az UNESCO missziójának előfeltételek nélküli látogatását mindkét országban; tudomásul veszi, hogy Örményország kifejezett kész fogadni egy ilyen missziót;
29. ösztönzi a fokozott kétoldalú kapcsolattartást Örményország és Azerbajdzsán politikai hatóságai között; hangsúlyozza a két ország civil társadalmának szerepét a két ország közötti kapcsolatok javításában; hangsúlyozza a civil társadalommal és az emberijogvédőkkel való konzultáció és együttműködés szükségességét, különösen a megbékélés és a humanitárius segítségnyújtás kérdését illetően, valamint az ilyen szervezetek a fenntartható finanszírozásának és korlátozások nélküli, szabad munkavégzésének fontosságát; felhívja ezért a Bizottságot, hogy támogassa azokat az örmény és azerbajdzsáni civil társadalmi szervezeteket, amelyek valóban hozzájárulnak a megbékéléshez;

Kül- és biztonságpolitika

30. támogatja az Örményország és Törökország közötti kapcsolatok normalizálását a megbékélés, a regionális stabilitás és biztonság, valamint a társadalmi-gazdasági fejlődés érdekében, és üdvözli az eddig elért eredményeket, többek között a két ország közötti légi járatok újraindítását; felszólít a különleges képviselők által elért megállapodások mielőbbi végrehajtására; emlékeztet arra, hogy az Örményország és

Törökország közötti kapcsolatoknak a 2009. évi jegyzőkönyvek aláírásával történő normalizálására irányuló korábbi kísérlet kudarcot vallott, mivel Törökország egyoldalú támogatást nyújtott Azerbajdzsánnak, és úgy döntött, hogy az Örményországgal közös határ megnyitását és a diplomáciai kapcsolatok felvételét a hegyi-karabahi konfliktus rendezésétől teszi függővé; felhívja mindkét felet, hogy jóhiszeműen és előfeltételek nélkül vegyenek részt a folyamatban, és felszólítja az EU-t, hogy aktívan támogassa ezt a folyamatot; reményét fejezi ki, hogy ez lendületet adhat a dél-kaukázusi régió kapcsolatainak normalizálódásához; ismételten ösztönzi Törökországot, hogy ismerje el az örmény népiirtást a török és az örmény nép közötti valódi megbékélés előkészítése érdekében, és teljes mértékben tartsa tiszteletben az örmény kulturális örökség védelmére vonatkozó kötelezettségeit;

31. emlékeztet arra, hogy az örmények kérése ellenére sem a 2020-as háború alatt, sem 2022 szeptemberében nem aktiválták a CSTO záradékait; ösztönzi Örményországot, hogy szuverenitásának és területi integritásának jobb védelme érdekében vegye fontolóra a regionális és euroatlanti partnereivel kialakított partnerségek és potenciális biztonsági szövetségek diverzifikálásának lehetőségét, mivel az Oroszországtól és a CSTO-ban meglévő szövetségeseitől való, régóta fennálló függősége elégtelennek bizonyult;
32. megjegyzi, hogy Iránnak érdeke fűződik ahhoz, hogy megakadályozza a Nahicseván Autonóm Köztársaság és Azerbajdzsán nyugati régiói közötti új közlekedési összeköttetések kiépítését, amelyről a 2020 november 9-i tűzszüneti nyilatkozatban állapodtak meg, és amelynek sikeres megvalósítása jelentős hatással lenne a békemegállapodással kapcsolatos kilátásokra; felhívja az örmény hatóságok figyelmét az iráni önkényuralmi rendszerrel való együttműködés kockázataira, amely – más bűncselekmények és jogsértések mellett – az Oroszország által az Ukrajna elleni agressziós háborúban használt katonai felszerelések szállítója;
33. támogatja Örményország arra irányuló erőfeszítéseit, hogy az Euronest Parlamenti Közgyűlés a szomszédos országokkal folytatott politikai párbeszéd fontos fóruma maradjon, és ezért ösztönzi Örményországot, hogy azt továbbra is teljes mértékben használja ki;

Demokratikus reformok, jogállamiság és felelősségteljes kormányzás

34. üdvözli a CEPA 2021. március 1-jei teljes körű hatálybalépését és Örményország elkötelezettségét annak végrehajtása mellett; hangsúlyozza, hogy a megállapodás számos területen – például a demokrácia, a jogállamiság és az emberi jogok megerősítése, a gazdasági növekedés elősegítése és az ágazati együttműködés előmozdítása terén – keretet biztosít az EU és Örményország számára az együttműködéshez; üdvözli, hogy az örmény kormány elismeri a CEPA-t Örményország kulcsfontosságú reformjainak stratégiai terveként; elismerését fejezi ki Örményországnak az elmúlt néhány évben végrehajtott jelentős reformokért és mélyreható demokratizálódási folyamatért, valamint azért, hogy ennek köszönhetően Örményország a régió vezetőjévé vált a demokrácia terén; elismeri, hogy a Bizottság és a főképviselő az Örményországról szóló 2022. évi partnerségi végrehajtási jelentésükben Örményországot teljes értékű demokráciaként ismerték el;

35. üdvözlí az Örményország által a CEPA-ütemterv végrehajtása terén elért eredményeket; arra kéri az EU–Örményország Partnerségi Tanácsot, hogy szorosan működjön együtt a folyamatban lévő és a jövőbeli reformok végrehajtása során; megjegyzi, hogy 2022 szeptemberétől Örményország a CEPA ütemtervének 2019-es, 2020-as, 2021-es és 2022-es határidején belül végrehajtotta vagy jelenleg hajtja végre az intézkedéseket;
36. elismeri, hogy Örményország sikeresen küzd a bűnözés és a korrupció ellen, így a régió egyik legbiztonságosabb országa;
37. üdvözlí a 2021-es előrehozott parlamenti választásokat, amelyek megerősítették az örményországi demokrácia erejét és népének a reformprogram iránti támogatását; arra ösztönzi Örményország kormányát, hogy a nehéz nemzetközi helyzet és az Örményország előtt álló kihívások ellenére folytassa a reformok végrehajtását a demokratikus intézmények, a jogállamiság és a bírói függetlenség megerősítése érdekében; ismételten hangsúlyozza, hogy az EU a legnagyobb adományozó, amely támogatja Örményország reformfolyamatát, és hogy a segítségnyújtás során a „többért többet” és a „kevesebbért kevesebbet” elvet alkalmazó, ösztönzőkön alapuló megközelítést követi;
38. arra ösztönzi Örményországot, hogy folytassa a reformok végrehajtására, valamint a demokrácia, a jogállamiság és a felelősségteljes kormányzás megerősítésére irányuló erőfeszítéseit, és értékeli az eddig elért eredményeket; nagyra értékeli az Örményország által az igazságügyi és jogi reformokra vonatkozó nemzeti stratégiája és nemzeti korrupcióellenes stratégiája, valamint az átfogó alkotmányos reformok végrehajtása terén elért eredményeket, és felszólítja Örményországot, hogy tegye meg a szükséges lépéseket az emberi jogok, különösen a nők és a kisebbségek, köztük az LMBTIQ-személyek jogainak jobb védelme érdekében; tudomásul veszi egyes nem kormányzati szervezetek és az ellenzék képviselőinek jelentéseit, amelyekből az derül ki, hogy legalábbis bizonyos területeken fennáll a visszalépés potenciális veszélye; sürgeti a kormányt, hogy tegyen látható előrelépést ezeken a területeken; felhívja Örményországot, hogy továbbra is működjön együtt az EU-val a reformok végrehajtása terén, és felhívja az EU-t, hogy növelje az e területeken nyújtott támogatást, különösen a technikai támogatást és a szakértelem cseréjét;
39. felszólítja az ország valamennyi politikai szereplőjét, hogy folytassák a szükséges reformok végrehajtását, amelyek célja a jogállamiság, a tömegtájékoztatás szabadságának és a bírói függetlenség megerősítése, a demokratikus elvek és az emberi jogok teljes mértékű tiszteletben tartásának biztosítása mellett;
40. sajnálatosnak tartja, hogy a politikai ellenfelek gyakran használnak polarizáló nyelvezetet és azt, hogy egyes Oroszországhoz kötődő politikai csoportok romboló hatású kísérleteket tesznek az Örményország és Azerbajdzsán közötti békefolyamat megghiúsítására;
41. tudomásul veszi az Örményország kormánya által az EU széles körű támogatásával végrehajtott ambiciózus rendőrségi reformokat, amelyek célja a biztonságosabb környezet megteremtése, valamint a lakosság és a rendőrség közötti bizalom növelése, továbbá különösen tudomásul veszi az új örmény járőrszolgálat létrehozását és a belügyminisztérium tervezett létrehozását;

42. felhív a tüntetőkkel, újságírókkal, ellenzéki személyiségekkel és aktivistákkal szemben a rendőrség által elkövetett állítólagos erőszakos visszaélések átfogó kivizsgálásának elvégzésére;
43. rámutat arra, hogy a civil társadalom fontos szerepet játszik a kulcsfontosságú reformok kialakításában és végrehajtásában; hangsúlyozza, hogy a nem kormányzati szervezetek és az emberi jogi aktivisták fontos szerepet játszanak a demokrácia és az emberi jogok védelmében; felhívja az örmény kormányt, hogy erősítse tovább együttműködését a civil társadalmi szervezetekkel, és vezessen be jogszabályokat az emberijog-védők jobb védelme érdekében; felhívja az Unió küldöttségét és a tagállamok örményországi képviselőit, hogy fokozzák a civil társadalom és az emberijog-védők munkájának támogatását; felszólítja az örmény kormányt, hogy tegyen közös erőfeszítéseket a civil társadalmi szereplők és az emberi jogi aktivisták ellen irányuló dezinformációval szemben, amelynek az a célja, hogy aláássa a demokrácia támogatásában és előmozdításában játszott szerepüket;

Az emberi jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartása

44. kiemeli, hogy a CEPA 1. cikkében említett célkitűzések között szerepel a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térséggel kapcsolatban folytatott együttműködés megerősítése a jogállamiság, valamint az emberi jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítése céljából; hangsúlyozza a tömegtájékoztató, a véleménynyilvánítás és a gyülekezés szabadságának fontosságát az élénk demokrácia megőrzése szempontjából; aggodalmát fejezi ki a többek között a marginalizálódott csoportokkal szemben is alkalmazott dezinformáció és durva retorika jelenléte miatt; szorgalmazza, hogy a hatóságok határozottan tartsák tiszteletben az EJEE-ben foglalt valamennyi emberi jogot, különösen, ha azok kiszolgáltatott helyzetben lévő csoportokat érintenek, például nőket, gyermekeket, fogyatékkal élőket és LMBTIQ-személyeket;
45. emlékeztet arra, hogy a megkülönböztetés elleni küzdelem a demokratikus rendszerek egyik sarokköve; úgy véli, hogy az örményországi demokratikus átmenet lehetőséget kínál az emberi jogi rendszer megerősítésére; emlékeztet arra, hogy az Európa Tanács emberi jogi biztosa azonnali állásfoglalásra és számos jogi reform elfogadására ösztönözte a kormányt; úgy véli, hogy a hatóságoknak minden ajánlás a rendelkezésükre áll az emberi jogok terén való előrelépéshez, és kéri az ajánlások végrehajtását;
46. üdvözli a tömegtájékoztató szabadságának javulását Örményországban, amint azt a 2022. évi sajtószabadság-index is tükrözi; arra ösztönzi a nemzeti hatóságokat, hogy folytassák a reformok végrehajtását a tömegtájékoztató szabadságának az országban való javulása érdekében; hangsúlyozza, hogy jóllehet az ország médiakörnyezete sokszínű, ugyanakkor jellemző rá a polarizáció és a médiatulajdonosok a szerkesztői politikákra való befolyása; aggodalmát fejezi ki az újságírók ellen irányuló gyűlöletbeszéd és fizikai erőszak esetei miatt;
47. aggodalmát fejezi ki az örmény médiára és a közösségimédia-platformokra áttérjedő, az EU-t és általában a Nyugatot célzó kitarító orosz dezinformációs kampányok miatt; felhívja a Bizottságot és az EKSZ-t, hogy működjenek együtt az örmény hatóságokkal a

dezinformáció elleni küzdelemben, különösen azáltal, hogy növelik a független média valamint a képzésre és a médiaágazat sokszínűségének javítására irányuló erőfeszítések támogatását az országban, valamint hogy járuljanak hozzá a médiaműveltség növeléséhez Örményországban;

48. felhívja az örmény kormányt, hogy tartózkodjon a szólásszabadságot és a médiaszabadságot korlátozó intézkedések alkalmazásától, miközben küzd a külföldi beavatkozás, többek között a dezinformáció ellen; ragaszkodik a különböző érdekelt felekkel való szorosabb együttműködéshez az emberi jogokra, a demokratizálódásra és a médiára hatást gyakorló jogszabályok terén;
49. hangsúlyozza, hogy javítani kell a helyzetet a nemek közötti egyenlőség, a nők képviselője és az egyenlő bánásmód tekintetében a politikai, gazdasági és társadalmi élet minden szintjén, valamint a nemi alapú és a kapcsolati erőszak elleni küzdelem terén; felszólítja Örményországot, hogy ratifikálja az Európa Tanácsnak a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről és azok megelőzéséről szóló egyezményét; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a nők politikai részvétele továbbra is alacsony annak ellenére, hogy a jelöltlisták tekintetében nemi kvótát vezettek be;
50. kiemeli a konfliktus nőkre és marginalizált csoportokra gyakorolt különleges hatását, beleértve a konfliktus sújtotta területekről lakóhelyüket elhagyni kényszerült nők kiszolgáltatott helyzetét és a közelmúltbeli háborút követően a kapcsolati erőszak fokozódását, valamint a nők hivatalos békefolyamatból való kizárását; kéri az örmény kormányt, valamint a nemzetközi közvetítőket, hogy számolják fel a nők részvétele előtt álló akadályokat, és rendszeresen vonjanak be női szakértőket és női emberijog-védőket minden konzultációba;
51. üdvözli, hogy Örményország nemzeti politikái és programjai keretében előmozdítja és prioritásként kezeli a nőkkel, a békével és a biztonsággal kapcsolatos menetrendet a céllal, hogy a döntéshozatali folyamat minden szintjén biztosítsa a nők politikai és közéleti részvételét, társadalmi szerepük megerősítését és a nemek közötti egyenlőség támogatását; megjegyzi, hogy Örményországnak a nőkről, a békéről és a biztonságról szóló 1325. sz. ENSZ BT-határozat végrehajtására irányuló második nemzeti cselekvési tervének elfogadása fontos szerepet játszik Örményország arra irányuló erőfeszítéseinek megszilárdításában, hogy a konfliktusok során kezelje a nők és lányok elleni erőszak valamennyi formáját, valamint hogy előmozdítsa a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítését a biztonsági ágazat irányításában;
52. hangsúlyozza a szexuális irányultságon és a nemi identitáson alapuló megkülönböztetés tilalmának fontosságát, és hogy az ezzel kapcsolatos javulás nagy előnyökkel járna Örményország demokratikus fejlődése szempontjából, és hozzájárulna az emberi jogok védelmének előmozdításához; sajnálatosnak tartja azonban, hogy Örményország lemaradásban van az LMBTIQ-jogok védelme tekintetében, és aggódik az országban kialakult helyzet miatt; sürgeti az örmény hatóságokat, hogy jogszabályaikban tartsák fenn és mozdítsák elő az LMBTIQ-személyek jogait, és előzzék meg az LMBTIQ-főbiát, a társadalmi kirekesztést, a megbélyegzést és az LMBTIQ-személyekkel szembeni megkülönböztetés minden formáját, illetve lépjenek fel ezek ellen, és felszólítja az EU-t, hogy támogassa Örményországot ebben a folyamatban;

Gazdasági és kereskedelmi kapcsolatok

53. megjegyzi, hogy az elmúlt 10 évben az Örményország és az EU közötti kétoldalú kereskedelem volumene nőtt; ösztönzi Örményországot, az EU-t és tagállamait, valamint az európai vállalatokat és befektetőket, hogy tegyék meg a szükséges lépéseket gazdasági és kereskedelmi kapcsolataik további erősítése érdekében;
54. megjegyzi, hogy 2022. január 1-jétől Örményország nem részesül az általános vámkedvezmény-rendszer (GSP) és a fenntartható fejlődésre és a jó kormányzásra vonatkozó különleges ösztönző előírás (GSP+) előnyeiből; felszólítja Örményországot, hogy építsen a GSP- és a GSP+-kedvezményes vámtarifák keretében folytatott kereskedelem sikereire, és teljes mértékben használja ki a CEPA-n belül biztosított lehetőségeket;
55. megjegyzi, hogy a gazdaságélénkítési és beruházási terv segíthet Örményországnak egy fenntartható, dinamikus és reziliens gazdaság kiépítésében; üdvözli Örményország eredményeit a kiemelt kezdeményezések végrehajtása terén;

Ágazati együttműködés

56. üdvözli a közös légtér létrehozásáról szóló megállapodás 2021. november 15-i aláírását, és felszólítja a tagállamokat, hogy gondoskodjanak annak gyors ratifikálásáról;
57. üdvözli az Europollal a stratégiai együttműködésről 2021 szeptemberében kötött megállapodás aláírását, valamint az Eurojusttal kötendő megállapodás aláírásával kapcsolatos tárgyalásokon elért jelentős előrelépést;
58. üdvözli, hogy Örményország 2022 októberében megfigyelőként csatlakozott az Európai Migrációs Hálózathoz;
59. üdvözli Örményország társulását a Horizont Európa programhoz, az EU 2021–2027 közötti időszakra szóló kutatási és innovációs programjához, amely lehetővé teszi az örmény kutatók, innovátorok és kutatóintézetek számára, hogy megerősítsék a partnerségeket uniós partnereikkel, és üdvözli Örményország sikeres együttműködését az Erasmus+ programmal;
60. üdvözli Örményország csatlakozását a Kreatív Európa programhoz (2021–2027), amely erősíteni fogja Örményország kulturális és kreatív ágazatát, és ösztönözni fogja az ország befogadóbbá, digitálisabbá és fenntarthatóbbá válására irányuló erőfeszítéseit;
61. felhívja az EU-t és tagállamait, hogy ismerjék el az Örményország által az elmúlt években a vízumkönnyítési és visszafogadási megállapodások végrehajtása, valamint az Örményországgal folytatott vízumliberalizációs párbeszéd megnyitása terén elért eredményeket az emberek közötti kapcsolatok, a szorosabb kétoldalú kapcsolatok és a reformok előrehaladásának támogatása érdekében;
62. ismételten aggodalmát fejezi ki az elavult mecamori atomerőmű üzemelésével kapcsolatban; felszólít egy, az atomerőmű bezárására és biztonságos leszerelésére irányuló ütemterv vagy cselekvési terv mielőbbi elfogadására, figyelembe véve, hogy Örményország energiabiztonságának és fenntartható fejlődésének a CEPA

rendelkezéseivel összhangban történő biztosítása érdekében az erőmű energiakapacitását – többek között megújuló energiaforrásokkal – kell felváltani; üdvözli a Nemzetközi Atomenergia-ügynökség (NAÜ) főigazgatójának 2022. októberi örményországi látogatását, és arra ösztönzi az örmény Nukleáris Szabályozó Hatóságot, hogy mozdítsa elő a kölcsönös együttműködést, és teljes mértékben használja ki a NAÜ támogatását; sürgeti Örményországot, hogy tegyen meg minden szükséges lépést annak érdekében, hogy a Metsamor atomerőmű biztonságos üzemeltetése biztosítása érdekében az erőmű megfeleljen a nemzetközi normáknak, legalább a szükséges átmeneti időszakra, amíg egy azt leváltó, megfelelő alternatíva teljes mértékben működőképessé nem válik, és az energiabiztonság nem biztosított;

63. üdvözli az Örményország által a zöld átállással kapcsolatban már megtett lépéseket és azon kötelezettségvállalását, hogy 2030-ig 40%-kal csökkenti a kibocsátásokat; felhívja Örményországot, hogy a Párizsi Megállapodással és a környezet védelmének szükségességével összhangban továbbra is vegyen részt az éghajlatváltozás elleni küzdelemben; arra ösztönzi Örményországot, hogy nemzetileg meghatározott hozzájárulása keretében növelje kibocsátáscsökkentési célkitűzéseit, hogy tükrözze elkötelezettségét és a kibocsátáscsökkentés terén elért jó eredményeit;

64. felhívja az örmény hatóságokat, hogy tegyenek döntő lépéseket a megújuló energia fejlesztésének felgyorsítása, az energiahatékonyság növelése és az energiaforrások diverzifikálása érdekében, figyelembe véve, hogy az Oroszországból származó földgázimport Örményország gázimportjának még mindig több mint 80%-át teszi ki, valamint tekintettel az Örményország és Irán között az energiakereskedelem terén folytatott kétoldalú együttműködésre;

o

o o

65. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének / az Unió kül- és biztonságpolitikai főképviselőjének, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, valamint Örményország kormányának és parlamentjének.

INFORMÁCIÓ AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL

Az elfogadás dátuma	9.2.2023
A zárószavazás eredménye	+: 55 -: 0 0: 5
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Alexander Alexandrov Yordanov, François Alfonsi, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Anna Bonfrisco, Reinhard Bütikofer, Fabio Massimo Castaldo, Susanna Ceccardi, Włodzimierz Cimoszewicz, Michael Gahler, Kinga Gál, Raphaël Glucksmann, Sandra Kalniete, Dietmar Köster, Ilhan Kyuchyuk, David Lega, Nathalie Loiseau, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, Lukas Mandl, Thierry Mariani, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Matjaž Nemeč, Gheorghe-Vlad Nistor, Demetris Papadakis, Tonino Picula, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Andreas Schieder, Radosław Sikorski, Jordi Solé, Dominik Tarczyński, Hermann Tertsch, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz, Charlie Weimers, Isabel Wiseler-Lima, Salima Yenbou, Željana Zovko
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Attila Ara-Kovács, Malik Azmani, Vladimír Bilčík, Dacian Cioloș, Rasa Juknevičienė, Andrey Kovatchev, Georgios Kyrtzos, Erik Marquardt, Hannah Neumann, Juozas Olekas, Bert-Jan Ruissen
A zárószavazáson jelen lévő póttagok (209. cikk, (7) bekezdés)	Theresa Bielowski, Eero Heinäluoma, Gilles Lebreton, Javier Moreno Sánchez, Janina Ochojska, Samira Rafaela

AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁSA

55	+
ECR	Bert-Jan Ruissen, Charlie Weimers
ID	Anna Bonfrisco, Susanna Ceccardi
NI	Fabio Massimo Castaldo
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Vladimír Bilčík, Traian Băsescu, Michael Gahler, Rasa Juknevičienė, Sandra Kalniete, Andrey Kovatchev, David Lega, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, Lukas Mandl, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Gheorghe-Vlad Nistor, Janina Ochojska, Radosław Sikorski, Isabel Wiseler-Lima, Željana Zovko
RENEW	Petras Auštrevičius, Malik Azmani, Dacian Cioloș, Georgios Kyrtzos, Ilhan Kyuchyuk, Nathalie Loiseau, Samira Rafaela, Salima Yenbou
S&D	Attila Ara-Kovács, Theresa Bielowski, Włodzimierz Cimoszewicz, Raphaël Glucksmann, Eero Heinäluoma, Dietmar Köster, Sven Mikser, Javier Moreno Sánchez, Matjaž Nemeč, Juozas Olekas, Demetris Papadakis, Tonino Picula, Thijs Reuten, Isabel Santos, Andreas Schieder, Nacho Sánchez Amor
VERTS/ALE	François Alfonsi, Reinhard Bütikofer, Erik Marquardt, Hannah Neumann, Jordi Solé, Thomas Waitz, Viola von Cramon-Taubadel

0	-

5	0
ECR	Dominik Tarczyński, Hermann Tertsch
ID	Gilles Lebreton, Harald Vilimsky
NI	Kinga Gál

Jelmagyarázat:

+ : mellette

- : ellene

0 : tartózkodás